

Foreign language learning anxiety of foreign students while learning Turkish as a foreign language¹

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen yabancı uyruklu öğrencilerde yabancı dil öğrenme kaygısı

Süleyman Barbaros Yalçın²
Ece Sarıgül³

Abstract

The aim of this study is to examine the anxiety levels of foreign students towards Turkish language , to determine their relations with the four main language skills (writing , speaking, listening, reading) which are generally accepted as the main language skills, to determine the other difficulties they face while learning a foreign language, to diagnose continuity condition of the anxiety after they have started learning Turkish and finding out possible solutions for the issues sourcing from anxiety. The participants of this research are 19 students who studied at different departments of Necmettin Erbakan University in 2016-2017 academic year. They all participated the study voluntarily. The qualitative research model has been used as a research model in this study. A semi-structured interview form developed by the researches containing 6 open ended questions has been used as a data collection tool. The main results and themes that are obtained from data analysis can be summarized as follows: anxiety theme during the the process of learning Turkish, language , language proficiency theme, strategy themes

Özet

Bu çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerde bulunan Türkçe öğrenmeye ilişkin kaygıların neler olduğunun ortaya konması; bu kaygıların, dilin dört temel becerisi yazma, konuşma, dinleme ve okuma becerilerinin hangileri ile ilgili olduğunun belirlenmesi, yabancı dil öğrenmede karşılaştıkları diğer sorunların saptanması, Türk dilini öğrenmeye başladıktan sonra bu kaygıların ve sorunlarının devam edip etmediğinin tespit edilmesi, devam eden kaygıların ve sorunlarının hangi aşamada olduğu, tespit edilen kaygı ve sorunların çözümüne yönelik önerilerin ortaya konması amaçlanmıştır. Buna yönelik olarak araştırmada, Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde 2016-2017 öğretim yılında Türkçe öğrenim gören 19 yabancı uyruklu öğrenciyle çalışılmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada veri toplama aracı olarak ise araştırmacılar tarafından hazırlanmış olan 6 açık uçlu soruyu içeren yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda elde edilen öncelikli temalar şunlardır: Türkçe öğrenme sürecinde

¹ This study has been supported by Necmettin Erbakan University Scientific Research Coordination Unit (Project No: 161210013).A part of this study has been presented at Ines Conference in Antalya (3-5 November,2016).

²Assist. Prof. Dr., Necmettin Erbakan University,Ahmet Kelesoglu Faculty of Education, Educational Sciences Department, barbarosyalcin@konya.edu.tr

³ Assist. Prof. Dr., Necmettin Erbakan University, Ahmet Kelesoglu Faculty of Education, English Language Teaching Department, e.sarigul@yahoo.com.tr

during language learning process, linguistic competencies theme, effects of social environment theme and motivational contributions of the instructors' theme. There are also some suggestions both for language teachers and learners in the conclusion part of the study.

Keywords: foreign language; learning Turkish; language learning; language learning anxiety

yaşanan kaygı temaları, dil yeterliliği temaları, sosyal çevrenin etkisi temaları, öğrenme sürecindeki strateji temaları ve motivasyon temaları olarak belirlenmiştir. Çalışmanın sonuç bölümünde ise hem öğrencilere hem de öğretim elemanlarına önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: yabancı dil; Türkçe öğrenmek; dil öğrenme; dil öğrenme kaygısı

(Extended English abstract is at the end of this document)

1.Giriş

Bir yabancı dili bilmek; o dilde yazılı ya da sözlü ifadeleri anlamak, konuşabilmek, yazabilmek ve amacına uygun olarak iletişimde bulunabilmektir. Herhangi bir dili tam olarak öğrenebilmek ve kullanmak, o dilin anadil olarak kullanıldığı ülkede yalnız başına olduğunda karşılaşılabilecek sorunları çözme yeteneğini de kapsamaktadır. Başka bir ülkede öğrenim gören bir öğrenci sadece gittiği ülkenin şartlarına uyum sağlamakla kalmayıp aynı zamanda o ülkede yaşamını da sürdürebilmelidir. Aslında yabancı dil öğreniminden beklenen öğrenilen dilde iletişim kurmaktır (Demirel, 1999: 31). Bireylerin günlük yaşantılarını sürdürmek ve ihtiyaçlarını karşılamak için iletişim kurmaları gereklidir. Yılmaz (2017:903)'ın da vurguladığı gibi "Dil, bir iletişim aracıdır. İster ana dili olsun, ister yabancı dil, temel anlamda yazılı ya da sözlü olarak iletişim kurmak için öğrenilmek istenir. Kelimeler yardımıyla, iletişim için cümleler kurulur. Ama bu kelimeler keyfi bir şekilde sıralanmazlar, her bir dilin söz dizim yapısına uygun olarak, dil bilimsel kuralları göz önünde bulundurularak, yazılı veya sözlü iletişimde bulunulur." Bu nedenle yabancıların gereksinimlerini karşılayabilmek için ülkenin kültürünü içerecek şekilde dili öğrenmeleri ve iletişim kurmaları gereklidir.

Diğer insanlarla iletişim kurmada oldukça önemli bir yere sahip olan dil, sosyal bir varlık olan insanın en vazgeçilmez özelliklerinden birisidir. Karmaşık iletişim sistemlerini çözmeye kullandığımız en önemli insan yeteneğidir. Dilimiz sayesinde istediğimiz herhangi bir şeyi iletiriz ya da bizden istenen, bize anlatılan şeyleri anlayabiliriz. Bir başka deyişle; dil sayesinde iletişimimizi geliştirir, hayata dair ne varsa anlayabiliriz. Bireyler dil sayesinde kültür oluştururlar ve oluşturdukları kültürü de dil aracılığı ile benimserler. Doğduğumuz günden itibaren öğrenmeye başladığımız ve iletişim aracımız olan dil sayesinde milli değerlerimizi ve kültürümüzü öğrenir, nesilden nesile aktarırız. Hiçbir birey, toplumda tek başına iletişimsiz bir şekilde yaşayamaz. Doğuştan gelen dil öğrenme yetimiz sayesinde anadilimizi çok küçükken öğreniriz. Dil bizi diğer canlılardan farklı kılan ve onu öğrenme yeteneğimizi kullandığımız toplumsal bir iletişim aracımızdır. Dilimiz olmasaydı toplum içinde mutlu bir şekilde yaşamamız da mümkün olmazdı. Eğer yaşadığımız ülkenin dilini anlamıyorsak bu durumda bizim yabancı dil bilme gereksinimimiz ortaya çıkacaktır. Yaşadığı ülkenin dilini bilmeyen bir kimsenin o ülkede gereksinimlerini karşılaması ve günlük yaşantısını kolaylıkla sürdürmesi mümkün değildir. Daha da önemlisi dilini bilmediği bir ülkede öğrenim görmek isteyen bireylerin öncelikle o ülkenin dilini iyi bir seviyede öğrenmeleri gerekir.

1.1.Yabancı Dil ve Yabancı Dil Öğrenme Kaygısı

IGI Global sözlüğü (2016) yabancı dil için " Toplumdaki bireyler tarafından yoğun olarak konuşulmayan dil" demektedir. Örneğin; Kanada'da İspanyolca yabancı dil iken Türkiye'de bulunan yabancılar için Türkçe yabancı dil olarak kabul edilmektedir. Longman dil öğretimi ve

uygulamalı dilbilim sözlüğü (Richards ve Smith,2010) ise yabancı dili, “ülkenin dili olmayan bir dildir. Yabancılarla sözlü ya da yazılı iletişim olarak kurmada kullanılır” olarak tanımlamaktadır. Türk Dil Kurumu (2016) sözlüğüne göre ise yabancı dil “ana dil dışında öğrenilen dillerden her biri”dir.

Tanımlardan da anlaşıldığı gibi yabancı dil doğup büyüdüğümüz ülkede öğrendiğimiz dilden farklı olan bir dildir. Yani bizim ana dilimiz değildir ve anadilimizi öğrendiğimiz gibi kolaylıkla öğrenilmemektedir. Bireylerin bir yabancı dili öğrenmelerinde ve o dili kullanmalarında etkin olan birçok faktör bulunmaktadır. Bunları sıralayacak olursak kaygı, bireysel öğrenme stilleri, öğretmenlerin ve öğrencilerin davranışları, dersin işlenmesiyle ilgili hususlar ve çevresel etkenler en başta gelmektedir.

Araştırmamızın konusu olan öğrencilerin kaygı düzeyi yabancı dil öğrenmelerini etkileyen oldukça önemli bir faktördür. Kaygı düzeyi yüksek öğrenciler, yabancı dil öğrenirken çeşitli kaygılara kapılabilmekte ve bu durum onların öğrenmelerini etkilemektedir. Yabancı dil öğretimiyle uğraşan öğretmenler sınıflarında birçok öğrencinin yabancı dili anlamada ve yabancı dilde bir şeyler üretmede stres yaşadıklarını gözlemlemişlerdir. Dilin dört temel becerisi olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin hepsinde kaygı görülmekle birlikte özellikle bu durum konuşma derslerinde çok daha yoğun olarak gözlemlenmektedir. Dil öğrencilerinin kaygı durumlarını inceleyen MacIntyre ve Gardner (1991: 86) yeni bir dilin edinimi, oturtulması ve üretime geçilmesi süreçlerinden dolayı kaygının yabancı dil öğrencilerinde potansiyel olarak bulunabileceğini söylemektedirler. Kaygı, öğrencilerin yabancı dil öğrenme sürecinde üstesinden gelinmesi zor olan başlıca engellerden biri olması nedeniyle dil eğitim ortamlarında eğitimcilerin dikkatini çeken bir konu olmuştur. Bu konu ile ilgili birçok çalışma yapılmıştır (MacIntyre ve Gardner, 1989, 1991,1994; Young, 1994; Zhanıbek, 2001; Wilson, 2006; Tunçel, 2014; Öztürk ve Gürbüz, 2014; Ataş, 2014; Köksal vd, 2014; Şener, 2015; Gürsoy,2016; Elaldı, 2016). Araştırmaların tümünde de yabancı dil öğrenme ile bireylerde çeşitli sebeplerden dolayı ortaya çıkan kaygı durumları incelenmiştir. Örneğin; Tunçel (2014) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireylerle ilgili yaptığı çalışmasında kaygının yabancı dil öğrenimindeki başarıya bir miktar katkısı olduğunu tespit etmiştir. Köksal vd. (2014) yabancı dil öğrenme kaygısı, kişilik özellikleri ve stres arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmalarında, yabancı dil öğrenen bireylerde belli bir ölçüde kaygı bulunduğunu ama bu kaygının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediğini, çeşitli yöntemler kullanılarak yabancı dil kaygısının azaltılabileceği ve yabancı dil öğrenme ile kişilik özellikleri arasında bir bağlantı bulunmadığını vurgulamışlardır. Wilson(2006) yabancı dil kaygısı ile konuşma başarısı arasındaki ilişkileri inceleyen çalışmasında yabancı dil kaygısı yüksek olan bireylerin konuşma becerisinde daha başarısız olduğu sonucuna ulaşmıştır. Öztürk ve Gürbüz (2014)’ün üniversite öğrencilerinin yabancı dille ilgili olarak kaygıları incelemek amacıyla yaptıkları çalışmanın sonucuna göre öğrenciler en çok konuşma becerileriyle ilgili olarak kaygı duymaktadırlar ve bu durum öğretim elemanları tarafından bazı önlemler alınarak önlenabilir.

Yabancı dil kaygısı Horwitz vd. (1986) tarafından üç gruba ayrılarak incelenmiştir.

- i. Öğrencilerin olgunlaşmış düşünce ve fikirleri yeterince ifade edememesinden kaynaklanan iletişim kaygısı
- ii. Bir öğrencinin diğer kişiler üzerinde olumlu bir sosyal izlenim bırakmak isteme ihtiyacından kaynaklanan olumsuz değerlendirilme kaygısı.
- iii. Akademik başarıyla ilgili sınav kaygısı

Horwitz ve arkadaşları 1986 yılında “Yabancı Dil Öğrenme Kaygısı Ölçeği” geliştirmişler ve kaygının yabancı dil öğrenme üzerinde birçok önemli etkisi olduğunu fark etmişlerdir. Özellikle yabancı dil sınıflarında kaygılı öğrencilerin belirlenmesinin önemli olduğunu vurgulamaktadırlar. Bu ölçek birçok çalışmada kullanılmıştır (Wörde 2003; Bekleyen 2004; Salim,2004; Elkhafifi, 2005; Batumlu, 2006; Maeng 2007; Tóth,2008; Ay, 2010; Lucas vd., 2011; Zhanıbek,2001; Arnaiz

ve Guillén, 2012; Göçer,2014; Er,2015; Gopang vd., 2015). Yapılan çalışmaların tümünde de kaygının yabancı dil öğrenmeyi etkileyen bir etken olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tunçel (2014) bireylerin günlük yaşamlarında aslında hemen hemen her gün kendilerinde genel kaygı olarak isimlendirilebilecek bir durumla karşı karşıya olabileceklerini, bu durumun biraz daha daraltılıp derslerle ya da okulla sıkıntısı olan öğrencilerin kaygısını araştırırken okul ya da sınav kaygısı olarak isimlendirilebileceğini ifade etmektedir. Biraz daha daraltılıp yabancı dil öğrenen kişilerin sorunlarını araştırırken de ise yabancı dil kaygısı olarak isimlendirilmesinin de araştırmacıların işini kolaylaştıracağını vurgulamaktadır.

1.2.Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğrenilmesi ve Öğretilmesi

Ülkelerarasında iletişimin artmasıyla birlikte Türk dilinin öğrenilmesine de talep artmış ve birçok kimse Türkçeyi öğrenmek istemeye başlamıştır. Türkçenin yabancı bir dil olarak öğrenilmesinde hem Türkçenin diğer dillerin dil bilgisi yapısı, kelime karşılıklarının yanında dili öğrenenlerin kültürel farklılıklarına da önem vermek gerekmektedir. Türkiye'ye gelerek burada Türkçeyi öğrenmeye çalışmak dil öğrenimi için çok önemlidir. Ancak farklı bir ülkede, farklı bir kültür ve ortamda yaşamak bu ortama uyum sağlamak ayrı bir çaba ve karşılaşılabilecek problemlerin çözülmesi ihtiyacı doğurmaktadır. Karşılaşılabilecek sorunların çözümü dil öğrenim sürecine olumlu katkı sağlayacaktır.

Ülkemizde yabancılara Türkçe öğretilmesi amacıyla 1984 yılında Ankara Üniversitesi Rektörlüğü bünyesinde Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi (TÖMER) faaliyetlerine başlamıştır. Yıllar içinde birçok ilde açılan TÖMER şubeleri hizmet vermekle birlikte günümüzde sadece Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa illerinde şubeleri mevcuttur. Farklı isimlerle de olsa hemen hemen her üniversite bünyesinde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin Türkçeyi daha iyi öğrenmeleri için birçok merkez açmıştır. Yabancı uyruklu öğrenciler ülkemizdeki üniversitelerde öğrenim görmeye başlamadan önce Türkçe seviye tespit sınavına tabi tutulmakta ve bu sınavda başarılı olamayanlar Türkçe öğrenim merkezlerinde eğitim almaktadırlar. Dönemsel olarak yapılan sınavlar sonucunda başarılı olan öğrenciler öğrenimlerine başlamak üzere bölümlerine geçebilmektedirler. Çalışmamızın katılımcıları olan 19 yabancı uyruklu öğrenci Necmettin Erbakan Üniversitesi Türkçe Öğretimi, Uygulama ve Araştırma Merkezi (KONDİL) tarafından sınava tabi tutulmuş ve başarılı olamayan öğrenciler Türkçe hazırlık programına devam etmiş, başarılı olan öğrenciler sınavdan sonra bölümlerine geçme hakkı kazanmışlardır.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi ve yabancılara Türkçe öğretimiyle ilgili çalışmalar yapılmıştır. (Aslan ve Ergin;2010; Apaydın,2007; Barın,2004; Biçer ve Polatcan,2014; Candas Karababa, 2009; Ünlü, 2011; Derman,2010; Doğan, 1989, Göçer, 2009; İşcan, 2011; Kahrıman vd.2013; Köse, 2004; Tosun, 2005; Toprak,2004; Köksal ve Derman, 2013; Sarıçoban,2015). Günümüzde bu çalışmalara yenileri eklenmekte ve her geçen gün sayıları artmaktadır. Yapılan çalışmaların çoğunun ortak amacı anadili Türkçe olmayan bireylere Türkçenin nasıl daha iyi öğretileceği ve öğrenileceğidir. Çalışmamızda Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen yabancı uyruklu bireylerdeki yabancı dil öğrenme kaygısı irdelenerek bu alandaki çalışmalara katkıda bulunulması amaçlanmaktadır.

2.YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada araştırma modeli olarak nitel araştırma modeli seçilmiştir. Yıldırım ve Şimşek (2013)'inde belirttiği gibi nitel araştırmalarda kullanılan tekniklerin doğal ortamlara duyarlılık sağladığı, çalışmayı yürüten araştırmacının katılımcı rolünün güçlü olması, bütüncül yaklaşım özellikleri, katılımcıların konu ile ilgili algılarının ortaya rahat konulabilmesi, araştırma deseninin de esnek olması ayrıca tümevarımcı bir değerlendirmeye sahip olması tekniğin önemli özellikleridir Bu çalışmada nitel araştırmalarda çok yaygın olarak kullanılan bir yaklaşım olan durum çalışması deseni kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2013) durum çalışmasını, araştırılan

olgunun kendi yaşam çerçevesinde inceleyen, olgu ve içinde bulunduğu ortam arasındaki sınırların kesin hatlarla belirgin olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan bir araştırma deseni olarak tanımlanmaktadır.

2.2. Çalışma Grubu

Bu çalışmada örneklem yöntemi amaçlı örneklem yöntemi ile belirlenmiştir. Bu örneklemin tercih edilmesinin nedeni Türkçe öğrenmek için öğrenim gören farklı ülkelerden gelmiş olan öğrencilerin görüşleri doğrultusunda, Türkçe öğrenme sürecinde karşılaştıkları sorunların ortaya konulması amacıyla daha derin ve detaylı bilgi edinmek içindir (Aydın ve Zengin, 2008; Yıldırım ve Şimşek, 2005). Araştırmanın çalışma grubu ve öğrenci seçim kriteri ise araştırma hakkında bilgi edindikten sonra gönüllü katılmak isteyen yabancı öğrenciler üzerindedir. Bu nedenlerle çalışma grubunu Necmettin Erbakan Üniversitesinde Türkçe eğitimi alan yabancı uyruklu öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın katılımcılarını ise bu öğrencilerden Türkçeyi öğrenen ve gönüllü olan öğrenciler oluşturmuştur. Çalışmaya 19 yabancı uyruklu öğrenci katılmıştır.

2.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerde bulunan kaygıların neler olduğunun ortaya konması; bu kaygıların, dilin dört temel becerisi olan konuşma, yazma, okuma ve dinleme becerilerinin hangileri ile ilgili olduğunun belirlenmesi, ayrıca yabancı dil öğrenmede karşılaştıkları diğer sorunların tespit edilmesi, Türk dilini öğrenmeye başladıktan sonra bu kaygıların ve sorunlarının devam edip etmediğinin belirlenmesi, devam etmekte ise kaygıların ve sorunların hangi aşamada olduğunun ve çözüm önerilerinin belirlenmesidir. Araştırmada Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen yabancı öğrencilerin yaşadıkları sorunların çözümlerine yönelik çözüm önerileri geliştirmek, bu öğrencilerin kaygılarının belirlenmesi ve elde edilen bilgiler ışığında yeni öğretim programları geliştirilmesine kaynak bilgiler ve öneriler geliştirebilmek amaçlanmıştır. Bu amaçla çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranmaya çalışılmıştır.

- i. Türkçe öğrenirken karşılaştığınız ve sizde kaygı yaratan sorunlar nelerdir?
- ii. Yabancı dil öğrenmede dilin dört temel becerisi olarak kabul edilen konuşma, yazma, okuma ve dinleme becerilerinin geliştirilmesinde karşılaştığınız sorunlar nelerdir? Bu sorunları aşmada nelere ihtiyaç duyuyorsunuz?
- iii. Türkçe öğrenirken ders dışı sosyal çevre size ne şekilde katkı sağladı?
- iv. Öğrenme sürecinizin daha sağlıklı olması için nasıl bir yol izlenmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?
- v. Türkçe öğrenirken hangi öğrenme yöntemlerini kullandınız? Bu süreçte teknoloji size ne oranda katkı sağladı?
- vi. Öğretim elemanları Türkçe öğrenmeniz için motivasyonunuzu artırma konusunda neler yapıyorlar?

2.4. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Tekniği

Araştırmada verilerin toplanması aşamasında veri toplama yöntemi olarak yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Ayrıca konuyla ilgili literatür taranmıştır. Özellikle yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilere yönelik çalışmalar incelenmiştir. Yabancı dil öğrenimi özellikle de o dilin konuşulduğu ülkede ikamet ederek öğrenilmeye çalışıldığında yaşanan zorluklar ile öğrencide bu zorlukların yarattığı kaygı artmaktadır. Ana dilden farklı bir dili öğrenmek, o dilin konuşulduğu ülkede kendi başına birçok sorunu çözebilme yeteneğini geliştirmelidir. Anadilden farklı bir dilin eğitiminden beklenen de budur. Dil öğrenecek olan kişi gittiği ülkede yaşamını sürdürebilmeli, ülkenin şartlarına uyum sağlayabilmelidir. Ayrıca yabancı bir dilin öğretilmesinde beklenen de dil öğrenen kişinin hedef dilde iletişim sağlanmasının kazandırılmasıdır (Demirel, 1999). Bundan yola çıkarak yabancıların Türkçe öğrenmelerinde karşılaştıkları kaygıya neden olan sorunları belirlemek ve belirlenen bu sorunların çözümlerine

yönelik çözüm önerileri geliştirmek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan görüşme formunun hedeflenen amaca uygun olmasını sağlamak için ilgili görüşme formu Necmettin Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi'nde görev yapmakta olan 4 öğretim üyesine verilmiş ve onların görüşleri doğrultusunda kullanıma hazır hâle getirilmiştir. Daha sonra ise Türkiye'ye eğitim almak için gelen öğrencilerle mülakat yapılmak suretiyle pilot uygulamalar gerçekleştirilmiştir. Hazır hâle getirilen görüşme formu, çalışma grubundaki öğrencilere uygulanmış ve öğrencilerin cevapları yazılı olarak alınmıştır. En son olarak da öğrencilerin eklemek ya da çıkarmak istedikleri bilgilerin kontrolü için formlar kendilerine tekrar verilmiştir. Öğrencilerden bazıları verdikleri bilgilere eklemeler yaparken bazıları ise herhangi bir ekleme ya da çıkarma yapmamışlardır. Uygulamalar ise görüşme tekniğine uygun olarak, görüşme ile elde edilen verilerin kayıt altına alınmasında kullanılan iki temel yöntemden birisi olarak kabul edilen not alma ile tekniği uygulanarak gerçekleştirilmiştir. (Yıldırım ve Şimşek,2013) Öğrencilerle görüşme sırasında ses kaydı alınmamıştır. Bunun nedeni görüşme formunun geliştirilmesi sırasında ön çalışmalarda yabancılarla ses kaydı alınarak çalışma yürütülmeye çalışılmış ancak konuşma ses kaydı sırasında öğrencilerin konuşmakta zorlanması ve bu nedenle ses kaydının alınmasını istememeleridir. Çalışmada öğrenci görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilmesi ve bu alıntılardan yola çıkarak sonuçların açıklanması, çalışmanın doğruluğu için önem arz etmektedir(Wolcott,1990). Bu çalışmada da elde edilen verilerin bazıları katılımcıların konu ile ilgili ifadelerinin olduğu gibi verilerle inandırıcılık sağlanmaya çalışılmıştır. Görüşmelere katılım gönüllülük esasına göre gerçekleştirilmiştir.

2.5.Verilerin Toplanması

Görüşmeler için katılımcılara çalışmanın nasıl gerçekleştirileceği ile ilgili bir açıklama hazırlanmış ve kendilerine açık bir şekilde iletilmiştir. Ayrıca görüşmelerde katılımcıların kimlik bilgilerinin alınmayacağı hususu kendileriyle paylaşılmıştır. Katılımcılarla yapılan görüşmeler ortalama olarak 25 dk. ile 35 dk. arasındakibir zaman diliminde gerçekleştirilmiştir.

2.6.Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Çalışmada toplanan veriler içerik analizi tekniği kullanılarak yorumlanmıştır. Tavşancıl ve Aslan(2001)'e göre içerik analizi tekniği uygulamanın temel amacı, katılımcılardan toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Görüşme yapılan katılımcılardan alınan formların her birine önce numaralar verilmiş daha sonra ise anlatılmak istenen düşüncenin tam olarak tespit edilebilmesi için kodlamalar yapılmıştır. Kodlama araştırmanın amacı ve görüşme sorularına uygun olarak düzenlenmiştir. Kodlamadan sonra temalar ve alt boyutlar çıkarılmıştır Belirlenen her tema ve alt boyutu yüzdelerle açıklanmıştır. Araştırmada ilgili alan yazın incelenmesi sonucunda temalar oluşturulmuştur. Daha sonra bu temalar alt kategorilere ayrılarak yorumlanmıştır. Aynı zamanda her kategorinin yüzdeleri ve frekansları da çalışmanın daha anlaşılır olması için verilmiştir. Ancak bu yüzdeler istatistiksel olarak karşılaştırma için kullanılmamıştır.

3. BULGULAR

Türk dilini yabancı dil olarak öğrenen yabancı uyruklu öğrencilerin yabancı dil öğrenme kaygısı ve Türkçeyi öğrenirken karşılaştıkları sorunlar analiz edilmiş ve görüşmeler doğrultusunda 5 tema (Türkçe öğrenme sürecinde yaşanan kaygı temaları, Dil Yeterliliği temaları, Sosyal Çevrenin Etkisi Temaları, Öğrenme Sürecindeki Strateji temaları veMotivasyon temaları) belirlenmiştir. Bu beş tema daha sonra kategorize edilmiştir. Bu kategorilerin her biri ile ilgili görüşlere yer verilmiştir. Bu süreçte belirlenen temalar, kategoriler ve bu kategorilerle ilgili görüş bildiren katılımcılarla ilgili bilgiler tablolarda ayrıntılı olarak verilmiştir.

Türkçe öğrenme sürecinde yaşanan kaygı teması;

Türkçe öğrenme sürecinde yaşanan kaygı teması 6 kategoriden oluşmuştur. Araştırmaya katılanların verdikleri görüşlerden oluşturulan bu kategorilerden dokuz tanesi “hatalara odaklanma”, beş tanesi “gramer yapısı”, dört tanesi “öğretmenin genellemesi”, üç tanesi “hatırlamama” ve ikişer tanesi “deyimleri anlamama” ve “yanlış anlaşılma” kategorilerinden oluşmuştur. Bu kategorilerle ilgili örnek öğrenci görüşleri Tablo1’de açıklanmıştır.

Tablo 1. Türkçe öğrenirken karşılaştığınız sizde kaygı yaratan sorunlar nelerdir?

Kategoriler	Örnek Görüşler
Hatalara Odaklanma	(K2: “Sürekli yanlış konuşacağım ve beni yanlış anlayacaklar diye korkuyordum”) (K19: “Yanlış söyleme korkum yüzünden kelimeleri seçerek konuşmam öğrenme sürecinde uzamaya neden oldu”) (K 20: “Bazen sınavlarda soruları tam anlamadığım için eksik yapıyordum.”) (K7: “Acaba yanlış yazarım ve yanlış anlaşılır mıyım diye endişeleniyordum.”) (K17: “Türkçe yazmada ekleri öğrenirken zorlandım. Mesela birleşik ya da ayrı ekler falan onları karıştırıyorum. Özellikle detaylı olanları yanlış yazacağım diye endişeleniyorum.”)
Gramer Yapısı Öğretmenin Genellemesi	(K3: “Türkçe’nin diğer dillerden farklı bir yapısı var. Bundan dolayı öğrenmek benim için daha zor oldu.”) K8: “Bazı hocalar ders anlatırken sanki ben çok iyi şekilde Türkçe biliyordum gibi anlatıyordu.” (K19: “Bazı öğretim elemanları sınıfıta herkes anlamışsa ben de anlamış sayıyor ama bende çekinerek sormuyorum hocadan şurayı anlamadım diye. Bizzi de biraz göz önünde bulundurarak da ders anlatırsalar bizzi de böyle derslere katarsalar çok sevinirim. Çünkü kendimi görünmez düşünüyorum.”) (K5: “Türkçe kelimeleri unuttuğum zaman kendimi kötü hissediyordum. Anlatmak istediğimi anlatamıyordum.”)
Hatırlamama Deyimleri Anlamama Yanlış Anlaşılma	(K19: “Başlarda konuşulanları anlamıyordum, insanlar hızlı konuşuyormuş gibi geliyordu. Daba sonra konuşmalarda deyimlerin kullanıldığını anladım.”) (K18: “Türkmençyle Türkçenin çok benzer kelimeleri var. O yüzden insanlarla konuşmaktan çekiniyordum, yanlış anlaşılır yanlış anlarlar diye.”) (K19: Türkçeyle Türkmençe diller yakın olduğu için sözlerimin yanlış anlaşılmasından korkuyorum. Mesela otobüse bindiğim zaman inmek yerine düşmek diyordum bazen bizde düşmek dendiği için.”)

Dil öğrenme becerileri ile ilgili yaşanan zorluk teması ;

Türkçe öğrenme sürecinde yaşanan dil öğrenme becerileri ile ilgili yaşanan zorluk temaları, 4 kategoriden oluşmuştur. Araştırmaya katılanların verdikleri görüşlerden oluşturulan bu kategorilerden ;dört tanesi “dinleme” ve “negatif transfer”ve üçer tanesi“ okuma” ve “konuşma ” kategorilerinden oluşmuştur. Bu kategorilerle ilgili örnek öğrenci görüşleri Tablo 2’de açıklanmıştır.

Tablo 2. Yabancı dil öğrenmede dilin dört temel becerisi konuşma, yazma, okuma ve dinleme becerilerinin geliştirilmesinde karşılaştığımız sorunlar nelerdir? Bu sorunları aşmada neye ihtiyaç duyuyorsunuz?

	Kategoriler	Örnek Görüşler
Dil Yeterliliği	Dinleme	(K 15: “Çevremdekiler çok hızlı konuştuğu zaman onları anlayamıyordum, kelimeleri seçmekte zorlanıyordum.”)
	Negatif Transfer	(K 5: “Bazı ifadeleri kendi dilimle karıştırıyorum. Böyle karışıklık olduğu zamanda anlamakta zorlanıyorum.”) (K18: “Bizde de atasözleri oluyor bazen, ona benzeterek arasında bağlantı kurarak bu deyim bizim deyime benziyormuş diyerek böyle hatırlamaya çalışıyorum. Ama bazen yanlış oluyordu. Bu yanlışlıklar başta hep olacak diye beni korkutuyordu.”)
	Okuma	(K 1: “Türkçe kitapları fırsat buldukça okuyarak dilimi geliştirmeye çalışıyorum.”) (K19: “Yazılı metinleri okurken bazen de edebi şiirler, romanlar da falan eski kelime tarzları oluyor. Böyle edebi dilde onları anlamadığım oluyordu.”)
	Konuşma	(K11: “Konuşurken Türkçenin söylenişini bana çok zor geldi.”) (K13: “Ben doğru söylediğimi düşünürken karşımdaki benim söylediğimi çok tekrarlattıyordu. Türkçe söylemek beni çok yoruyordu.”)

Türkçe öğrenirken ders dışı sosyal çevrenin sağlayacağı katkı teması;

Türkçe öğrenirken ders dışı sosyal çevrenin sağlayacağı katkı temaları, 4 kategoriden oluşmuştur. Araştırmaya katılanların verdikleri görüşlerden oluşturulan bu kategorilerden; sekiz tanesi “sosyal etkileşim”, dört tanesi “kültür”, üç tanesi “yenilikleri keşfetme” ve iki tanesi “yazılı ifade edebilme” kategorilerinden oluşmuştur. Bu kategorilerle ilgili örnek öğrenci görüşleri Tablo 3’de açıklanmıştır.

Tablo 3. Türkçe öğrenirken ders dışı sosyal çevre size ne şekilde katkı sağladı?

	Tema	Kategoriler	f	Örnek Görüşler
Sosyal Çevrenin Etkisi	Sosyal Etkileşim	Sosyal	8	(K 17: “Sosyal çevremdeki insanlarla konuşmaya çalışmam Türkiye’de insanlarla olan iletişimimin daha iyi olmasını sağladı.”)
		Kültür	4	(K 4: “Arkadaşlarım Türk kültürünü öğrenmemi ve Türkçeyi öğrenmemeyardımcı oldu, onlarla hep Türkçe konuşmaya çalıştım.”)
		Yenilikleri Keşfetme	3	(K 9: “Arkadaşlarım yeni kelimeler, sözler öğrenmemi sağladılar.”) (K17: “Türkçe öğrenmemde sosyal çevrem de katkısı var mesela birgün kafeye gidiyorduk bir oyun vardı kelime oyunu gibi tabu mıydı öyle kelimeler mesela orada bilmediğim çok kelimeler varmış ki arkadaşlarım açıklayarak öyle bayağı kelime öğrenmişim o oyun üzerinden.”)
	Yazılı İfade edebilme	2	(K15: “İlk sene geldiğimde arkadaşlarla mesela başım ağrıdığı zaman kafam acıyor yazmıştım mesela. Böyle sorunlar oluyor yani demek istediğim aynı kelime konuşma dilinde farklı, yazma dilinde farklı. Sonra duyduklarımı yazıp Türk arkadaşlarıma kontrol ettirtmişim.”)	

Türkçe öğrenme sürecinde kullanılan yöntem ve materyal temaları;

Türkçe öğrenme sürecinde kullanılan yöntem ve materyal temaları 6 kategoriden oluşmuştur. Araştırmaya katılanların verdikleri görüşlerden oluşturulan bu kategorilerden; altışar tanesi “Sosyal çevreyle etkileşim halinde olma”, “kitap okuma”ve “tv programlarını izleme” dört tanesi “konuşma Aktivitesi ve üç tanesi “yazma çalışması yapma” kategorilerinden oluşmuştur. Bu kategorilerle ilgili örnek öğrenci görüşleri Tablo 4’de açıklanmıştır.

Tablo 4. Öğrenme sürecinizin daha sağlıklı olması için nasıl bir yol izlenmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?

Temalar	Kategoriler	Örnek Görüşler
Öğrenme Sürecindeki Strateji	Sosyal Çevreyle Etkileşim Halinde Olma Kitap Okuma	(K11: "Daha iyi öğrenebilmem için Türkçeyi arkadaşlarımla ve diğer insanlarla çok konuşmamız gerekiyor.") K15: " Ben şahsen daha çok kitap okudum ve okuduğum şeyleri anlamaya çalıştım veyahut da nasıl yazıldığını falan işte öyle. Daha çok kitap okuyarak onun dışında biraz kompozisyon yazarak." (K10: "Basit hikaye kitapları okumak hem Türk kültürünü öğrenmeme hemde kelime kazanmama çok faydalı oldu")
	Tv Programlarının İzlenmesi	(K13: "Türk arkadaşlar edinmek, ara sıra diziler, haber programları, belgeseller ve filmler izlemek. Mesela benim küçük kardeşim bile yani şu an az çok Türkçe biliyor.")
	Dinleme Çalışması	(K15: "Sürekli film izliyorum, şarkı dinliyorum hatta bu şarkıların sözlerini ezberliyorum bunların sayesinde Türkçe öğrendim.") (K 8: "İzlediğim filmler ve dinlediğim müzikler bana yararlı oldu.") (K7: "Konuşulanları anlamasak da dinlemek faydalı oluyor. Bu yüzden bazen kantinde oturup başka insanları dinliyorum.")
	Konuşma Aktivitesi	(K11: "İşim olmadığı zamanlar alışveriş merkezlerine giderek oradaki görevlilere ürünler hakkında soru soruyordum. Onlarda bana bilgi veriyordu. Sonra oradan çıkıp başka bir mağazaya girip yine aynı şeyleri soruyordum. Oyun gibiydi ama konuşmama çok faydalı oldu.")
	Yazma Çalışması Yapma	(K15: " Mesela yazmada çok büyük sorunlar çekiyorum. Çünkü nasıl desem fazla bir üretici yazmıyorum mesela kompozisyon yazmakta falan ya da ne bileyim bağlaclar ya da işte öyle sorunlar yaşıyorum. Bu sorunun aşılması için çok yazmam gerektiğini düşünüyorum.")

Öğretim elemanlarının Türkçe öğreniminde motivasyon temaları ;

Son olarak belirlenen temalar ise öğretim elemanlarının Türkçe öğreniminde motivasyon temaları olarak belirlenmiştir. Bu temalar ise dört kategoriden oluşmuştur. Araştırmaya katılanların verdikleri görüşlerden oluşturulan bu kategorilerden ; beştanesi "ilgi" dört tanesi "sözel pekiştirici ve üçer tanesi "tekrar" ile "konuşma aktiviteleri" kategorilerinden oluşmuştur. Bu kategorilerle ilgili örnek öğrenci görüşleri Tablo 5'de açıklanmıştır.

Tablo 5. Öğretim elemanları Türkçe öğrenmeniz konusunda motivasyonunuzu artırma konusunda neler yapıyorlar?

Temalar	Kategoriler	f	Örnek Görüşler
Motivasyon	İlgi	5	(K18: <i>Birinci sınıfta bir öğretmenimiz vardı, bizimle ilgileniyordu. Şurayı anladın mı? diyesorardı. Anlamadıysak basitleştirirdi. Ama diğer öğretmenler bunu pek yapmazdı.</i>) (K19: <i>“Öğrenmelerimizin daha iyi olabilmesi için öneriler veriyorlar, bizi yönlendiriyorlar.”</i>)
	Sözel Pekiştireç	4	(K 17: <i>“Öğretim elemanları beni sözleriyle motive etmeye çalıştılar, cesaretlenmemi sağladılar ve bana destek oldular.”</i>)
	Tekrar	3	(K15: <i>“Sıkılmadan tekrarlanınca çok seviyorum.”</i>)
	Konuşma Aktiviteleri	3	(K12: <i>“Bir öğretmenimiz derste bize Türkçe hazırladığımız bir sunumu arkadaşlarımızla sunmamızı istemişti. Bunu yapmak beni önce çok germişti ama sonra çok faydası oldu. Bu çalışmalarını artırılması konuşmamızı geliştirir.”</i>)

4. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenmek isteyen öğrencilerinin yabancı dil öğrenme kaygılarına ilişkin bulgular tartışılmıştır. İlgili alanyazın incelendiğinde (Tunçel,2014; Köksal vd, 2014; Sarıçoban,2015). İkinci dil öğrenirken kaygı yaşayan öğrencilerle ilgili çalışmalar yer almaktadır. Fakat bu çalışmada diğerlerinden farklı olarak hem ikinci dil öğrenme ile ilgili sorunlar, kaygılar ve bu sorun ve kaygılar ve kaygıların kaynakları ile ilgili bulgular yer almakta bu nedenle tartışma yapılırken belirlenen temalara uygun tartışma yapılmıştır.

Dil öğrenme ile ilgili yaşanan sorunların tespitinde oluşan “Türkçe öğrenme sürecindeki kaygı teması”nda oluşan alt kategorilerin en dikkat çekici olanları; hatalara odaklanma, gramer yapısı, öğretmenin genellemesi, hatırlamama, deyimleri anlamama ve yanlış anlaşılma kategorileri tespit edilmiştir. Bu da gösteriyor ki öğrenciler Türkçeyi öğrenirken eksiksiz ve hatasız olarak öğrenme istekleri, onların mükemmeliyetçiliğe doğru itmektedir bu nedenle öğrenciler doğruları değil de yanlışlara odaklanmakta, dili etkili olarak kullanmaya değil de kurallara (gramer yapısı) uygun olarak öğrenmeye odaklanmaktadır. Bu nedenle öğrenciler kendilerini baskı altında hissetmekte, bu baskı sonucunda da öğrendiklerini hatırlama konusunda zorlanmakta, öğretmenle etkileşim konusunda zorluk yaşamakta ve deyim ve atasözleri gibi iki anlamlı mesajları anlamakta zorlanmaktadır(MacIntrye ve Gardner,1991). Bu kaygıların ortadan kaldırılabilmesi için öğrencilerin öz yeterliliklerinin geliştirilmesi, içsel olarak hedef yönelimli olmaları ve Türkçeyi öğrenme ve kullanma ile ilgili görev değerlerini (ilgililik, kullanılışlılık ve yararlılık) fark etmelidirler(Baloglu, Abbasi ve Kesici,2017).

Türkçe öğrenme sürecindeki kaygı temasında en dikkat çekici bulgu “Öğretmenin Genellemesi” kategorisidir. Zira öğretmenler dil öğretirken öğrencilerinin tamamının aynı düzeyde dil becerisi kazandığı ile ilgili bir genelleme yaparlar. Bu genelleme hatası sonucunda içine kapanık ve kendini ifade etmede zorlanan öğrenciler derse katılım göstermeyebilirler.Öğrencilerin derse katılım gösterebilmeleri için öğretmenlerin hoşgörülü, esnek, öğrencilerin ihtiyaçlarını fark eden, öğrencilerin dil öğrenme ile ilgili problemlerini çözen ve onlara anlayışlı ve sabırlı davranışlar sergileyen tutum ve davranışlar göstermelidirler (Büyükkaragöz ve Kesici, 1998; Kesici,2007).

Türkçeyi öğrenirken oluşan kaygıları ortadan kaldırabilmek için öğrencilerde yabancı dil öğrenme ile ilgili yeterlilikler geliştirilmelidir. Özellikle de bu çalışmada dil öğrenme yeterliliklerine (dinleme, negatif transfer, okuma ve konuşma) dair bulgulara bakıldığında, dil öğrenme yeterliliklerinden en fazla dinleme kategorisi göze çarpmaktadır. Dinleme kategorisindeki sonuç ile dil öğrenme sürecindeki kaygı temasının deyimleri anlama kategorisindeki sonuç örtüşmektedir. Çünkü öğrenciler dinlerken hızlı konuşmalar ve atasözleri ve deyimler gibi konuşmaların kullanılmasını anlamakta zorlanmaktadırlar.

İkinci dil öğrenirken öğrenme sürecini kolaylaştıran en büyük değişkenlerden birisi de sosyal çevredir. Sosyal çevrenin etkisi temasında en göze çarpan kategori “Sosyal Etkileşim” kategorisi bulunmuştur. Çünkü birey dil öğrenirken sadece gramer yapısını değil aynı zamanda farklı bir kültürün özelliklerini de öğrenir. Bu özellikleri de öğrenebilmesi için o kültürle etkileşim içine girmesi gerekir. O kültürün yaşantılarını sosyal öğrenme yöntemi ile öğrenir (Bandura, 1977). Öğrenme sürecinde farklı kültürler ilk başta bireyin öğrenme ile ilgili kaygılarını artırırken daha sonra o kültürde aktarımlar kaygı düzeyini düşürebilir. Farklı kültürler öğrenme sürecindeki negatif ve pozitif transferi sağlarken öğrencide de kaygılar oluşturabilir. Bu kaygıları giderebilmek için kültürler arası kaygı odaklı yapılan çalışmalar önleyici çalışmaları öğrenciye transfer edebilmelidir (Baloglu, Deniz, M. E., & Kesici, 2011). Öğrenciler dil öğrenirken kendi kültüründe olmayan farklılıkları veya yenilikleri daha çabuk fark ederler. Bu yeniliklere daha hızlı uyum sağlarlar. Bu nedenle öğretmenler kültürlerarası farklılıklar ve yenilikler konusunda öğrencide farkındalık oluşturmalarıdır. Bu farklılıkları da sadece sözel değil yazılı olarak da ifade etmelidirler. Aynı zamanda öğrencilerden de yazılı olarak ifade etmelerini istemelidirler. Böylece öğrencilerde hem yazma becerisi gelişir hem de okuma ve dinleme becerisine katkı sağlanmış olunur.

Dil öğrenme konusundaki kaygıyı azaltmanın yollarından birisi de öğrencilerin dil öğrenme yeterliliğini artırmaktır. Öğrencilerin dil öğrenme yeterliliğini artırabilmek içinde öğrencilerin yabancı dili öğrenirken hangi stratejilerle dil öğreneceği konusunda öğrenciye rehberlik edilmelidir. Bu çalışmanın öğrenme sürecindeki strateji temasında en dikkat çekici bulgu sosyal etkileşimdir. Bu sonuçta gösteriyor ki “Sosyal Çevrenin Etkisi” temasındaki Sosyal Etkileşim kategorisi sonucu ile örtüşmektedir. Öğrenme Stratejileri temasında önemli olan hangi strateji ile dili daha iyi öğreniyorsa o strateji ile dil öğrenmelidir. Bu çalışmadaki öğrenme stratejilerine bakıldığında; Sosyal çevreyle etkileşim halinde olma, Kitap okuma, tv programlarının izlenmesi, dinleme, konuşma aktivitesi ve yazma çalışması yapma stratejileri ortaya çıkmıştır. Bu nedenle de öğrenci yukarıdaki stratejilerden kendisine uygun olanı seçmelidir. Bu stratejiler bilişsel olabilir, biliş ötesi olabilir veya yüzeysel öğrenme olabilir ya da derin öğrenme stratejisi gerektirebilir. Bu süreçte hem öğretmen öğrenciyi tanımalıdır hemde öğrenci kendisini tanımalıdır (Yılmaz, 2017). Bu aşamada önemli olan öğrencinin öğrenme ile ilgili ve kendisi ilşe ilgili ihtiyaçlarını fark ederek değerlendirmesidir (Kesici, 2008).

Kısacası Türkçe öğrenme konusundaki kaygıları azaltmak ve becerileri yükseltebilmek için öğrencilerin motivasyonlarının artırılması gerekmektedir. Bu çalışmadaki motivasyon teması ile ilgili kategorilere bakıldığında “İlgi ve sözel pekiştirici” kategorileri öğrencileri motive etmenin önündeki engelleri ortaya koymaktadır. Zira öğrencileri dil öğrenme konusunda motive edebilmek için görev değerinin alt boyutlarından biri olan ilgililik ve öğrenciyi içsel olarak motive etmedeki sözel pekiştiricinin aktif olarak kullanılması gerekmektedir (Baloglu, Abbasi, & Kesici, 2017). Eğer öğrencilere Türkçe konusunda ilgi göstermelerine ikna edilirse öğrencilerin motive olmaları kolaylaşabilir. Bununla birlikte dil öğrenme hedeflerini öğrencilerin icra edebilmesi içinde öğrencilerin dili öğrenebileceklerine dair sözel pekiştiricilerin verilmesi öğrencilerin motivasyonlarını artırabilir. Kısacası öğrencilerin dil öğrenme süreçlerindeki kaygılarını azaltmak, dil öğrenme stratejilerini artırabilmek dil öğrenme motivasyonlarını artırabilmek için hem öğrencilerin kendileri hem de öğretmenleri inisiyatif almalıdırlar. Öğrencilerin dil öğrenirken en fazla hangi alanda kaygı yaşadıkları tespit edilmeli ve bu kaygıyı öğretmen ve öğrenci ile birlikte giderilmelidir. Aynı zamanda da dil öğrenirken öğrenciye uygun olan dil öğrenme stratejisi öğretmen ve öğrenci ile beraber tespit edilmelidir. Sarıgül (2017: 91)’unda belirttiği gibi “Kendi öğrenme süreçlerini belirleyen öğrencilerin dil öğrenmede daha başarılı olduğu açıktır. Bu

nedenle, öncelikle öğretmenlerin kendilerinin dil öğrenme süreçlerini bilmesi ve öğrencilerin başarılı olması için onlara kendi öğrenim süreçlerini belirlemede yardımcı olmaları gerekmektedir.” Yabancı bir ülkede farklı bir kültürde yaşamaya çalışan öğrencilerin günlük iletişimde kültürel öğeleri nasıl algıladıkları çoğu zaman göz ardı edilmektedir. Bir kültürde normal olarak kabul edilen bir davranış diğer bir kültürden gelen kimseler için yanlış anlaşılmalara sebep olabilmektedir(Yücel, 2017). Bu nedenle öğrencilere kültürle ilgili farklı örnekler gösterilerek yanlış anlamaların önlenmesi sağlanabilir. Ayrıca dil öğrenme konusunda öğrenci motive edilirken dili nerede kullanılacağı ikinci dilin onda nerede yarar sağlayacağı konularında öğrencide farkındalık geliştirilmelidir.

KAYNAKÇA

- Apaydın, D. (2007). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde sözcük öğretimi üzerine bir yöntem denemesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Arnaiz, P. ve Guillen, F. (2012). Foreign language anxiety in a Spanish university setting: interpersonal differences. *Revista de Psicodidáctica*, 17(1), 5- 26.
- Arslan, M. ve Ergin, A. (2010). Yabancılar Türkçe öğretiminde görsel ve işitsel araçların etkin kullanımı, *Dil Dergisi*, S.147, s. 63-86.
- Atas, M. (2014). The reduction of speaking anxiety in EFL learners through drama Techniques. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 176 (2015),ss 961 – 969.
- Ay, S.(2010). Young adolescent students' foreign language anxiety in relation to language skills at different levels. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* ,Cilt 3 / 11 Bahar 2010.
- Aydın, S., ve Zengin, B. (2008). Yabancı dil öğreniminde kaygı: Bir literatür özeti. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 4(1), 81-94.
- Baloglu, M., Abbassi, A., & Kesici, S. (2017). Multivariate Relationships Between Statistics Anxiety and Motivational Beliefs. *Education*, 137(4), 430-444.
- Baloğlu, M., Deniz, M. E., & Kesici, Ş. (2011). A descriptive study of individual and cross-cultural differences in statistics anxiety. *Learning and Individual Differences*, 21(4), 387-391.
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84 (2), 191.
- Barın, E.(2004).Yabancılar Türkçe öğretiminde ilkeler. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*. Sayı 1 Güz 2004.
- Batumlu Z. (2006). *The effect of anxiety level of YTU school of foreign languages on achievement scores of English*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Yıldız Teknik Üniv.)
- Bekleyen N. (2004). Foreign language anxiety. *Social Sciences Journal of Cukurova University*,13(2); 27-39.
- Bıçer, N. ve Polatcan, F.(2014). Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin karşılaştığı sorunlar: Atatürk üniversitesi örneği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. Cilt: 7 Sayı: 29.
- Büyükkaragöz, S. S., ve Kesici, Ş. (1998). Eğitimde öğretmenin rolü ve öğretmen tutumlarının öğrenci davranışları üzerindeki etkisi. *Milli Eğitim Dergisi*, 137, 68-73.
- Candas K, ve Canan, Z. (2009). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi ve karşılaşılan sorunlar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, S. 42(2), s. 265-277.
- Demirel, Ö (1999). *İlköğretim okullarında yabancı dil öğretimi*. MEB. Yayınları, İstanbul.
- Derman, Serdar (2010).Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye Türkçesi öğreniminde karşılaştıkları sorunlar. *Selçuk Üniversitesi*, 29,s.227-247.
- Dogan, A. (1989). Yabancıların Türkçe’yi öğrenirken karşılaştıkları güçlükler ve yaptıkları bazı hatalar. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, S. 6(1-2), s. 259-261.
- Elaldı, Ş.(2016). Foreign language anxiety of students studying English language and literature: A Sample from Turkey. *Educational Research and Reviews Academic Journals*. Vol. 11(6), pp.219-228.
- Elkhafifi H. (2005). Listening comprehension anxiety in the Arabic language classroom. *The Modern Language Journal*, 89(2), 206–220.
- Er, S. (2015). Foreign language learning anxiety of Turkish children at different ages. *International Online Journal of Education and Teaching (IOJET)*, 2(2). 68-78.
- Göçer, A. (2009). Türkiye’de Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen lise öğrencilerinin hedef dile karşı tutumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi, *Turkish Studies*, S. 4(8), ss. 1298- 1313.

- Gopang I. B., ve Bughio, F. A. Pathan, H. (2015). Investigating foreign language learning anxiety among students learning English. *The Malaysian Online Journal of Educational Science*. 2015.(3/4) n A Public Sector University, Pakistan.
- Gürsoy, S. (2016). Foreign language anxiety among EFL university students and their deductive/inductive learning style preferences. *International Journal of Language Academy*.(4/1) Spring2016 ss. 72/87.
- Horwitz, E. K., Horwitz, M. & Cope, J.(1986). Foreign language classroom anxiety. *The Modern Language Journal*, 70 (2), 125-132.
- IGI Global Dictionary.<http://www.igi-global.com/dictionary/foreign-language/11341/>.Erişim Tar: 07.04.2017).
- İscan, Adem (2011). Türkçenin yabancı dil olarak önemi, *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 2(4), s. 29-36.
- Kahriman, R. Dağtaş, A., Çapoğlu, E. ve Ateşal, Z. (2013). Yabancılar Türkçe öğretimi kaynakçası. *TÜRÜK Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*. 2013 Yılı:1, Sayı:1.
- Kesici, Ş. (2007). Şube Rehber Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre 6., 7. Ve 8.Sınıf Öğrencilerinin Rehberlik Ve Danışma İhtiyaçları. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(17), 365-383.
- Köksal, O ve Derman, S.(2013). *Yabancılar Türkçe öğretiminde çoklu zekâ uygulamaları*.1,Grafiker Yayınları, Ankara.
- Köksal, O. Aslan, C., ve Bakla, A.(2014). An investigation into foreign language learning anxiety, stress and personality in higher education. *Ijonte*.(5-2). ss.199-208.
- Köse, D. (2004).Yabancı dil öğretiminde ortak ölçütler ve TÖMER.*Dil Dergisi*,S. 125, ss. 24-34.
- Lucas R I.,Miraflores,E., ve Go,D. (2011). English language learning anxiety among foreign language learners in the Philippines. *Philippine ESL Journal*, Vol. 7, July 2011.
- MacIntyre P. D. ve Gardner R. C. (1994). Anxiety and second language learning: Toward a theoretical clarification. *Language Learning*, 32, 251-275.
- MacIntyre, P. D. ve Gardner, R. C. (1991). Methods and results in the study of anxiety in language learning: A review of the literature. *Language Learning*, 41, 85-117.
- Maeng U. (2007). Learning anxiety, listening strategies, and the proficiency of elementary school learners. *English Language and Linguistics*, 24, 259-284.
- Öztürk, A., O.(2007).(Ed)Yabancı Dil Eğitimi Bölümlerinde Edebiyat Öğretimi. Anı Yayıncılık.
- Öztürk, G. ve Gürbüz, N. (2014). Speaking anxiety among Turkish EFL learners: The case at a state university. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 10(1), 1-17.
- Richards ve Smith(2010).*Longman dictionary of language teaching and applied linguistics*. Pearson:Malasia.
- Salim A. (2004). Teacher's role, learner's gender differences, and FL anxiety among seventh-grade students studying English as a foreign language. *Educational Psychology*,24, 711-721.
- Sarıçoban, A.(2015).(Ed).*Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi metodolojisi*. Anı Yayıncılık: Ankara.
- Sarıgül, E.(2017).Yabancı dil öğretiminde sözcük öğrenimi ve öğretimi sürecine genel bir bakış. *The Journal of Academic Social Science Studies*,54,91-104.
- Sener, S.(2015). Foreign language learning anxiety and achievement a case study of the students studying at Çanakkale Onsekiz Mart University. *Turkish Studies*.(103).ss.875-890.
- Tavşancıl, E., & Aslan, E. (2001). *İçerik analizi ve uygulama örnekleri*. İstanbul:Epsilon Yayınevi.
- Toprak, F. (2004).Yabancılar Türkçe öğretimi kitaplarındaki okuma parçaları ve diyaloglar üzerine bir değerlendirme. *Selçuk Üniversitesi Türkçiyat Araştırmaları Dergisi*, S. 29, ss. 11-24.
- Tosun, C. (2005). Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi, *Journal Of Language And Linguistic Studies*, S. 1(1), ss. 22-28.
- Tóth, Z. (2008).A foreign language anxiety scale for Hungarian learners of English.*Eltedelp* Pázmány Péter Catholic University, Piliscsaba.
- Tunçel, H.(2014).Yabancı dil olarak Türkçeye yönelik kaygı ve kaygının yabancı dil başarısına etkisi. *Turkish Studies*. Spring 2014, ss. 1987-2003, Ankara.
- Türk Dil Kurumu (2016). *Türkçe Sözlük*. Ankara: TDK Yayınları.
- Ünlü, H. (2011).Türkiye'de ve dünyada Türkçenin yabancılar öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Gazi Üniversitesi Türkçe Araştırmaları Akademik Öğrenci Dergisi*, S. 1(1), ss. 108-116.
- Wilson, S.(2006).*Anxiety in learning English as a foreign language. Its associations with students variables, with overall proficiency and with performance on an oral test*.Phd thesis.Universidad deGranada.
- Wolcott, Harry F.(1990).Writing up a qualitative research. Sage Publications.
- Worde, R. V. (2003). Students' perspectives on foreign language anxiety. *Inquiry*, 8 (1),1-16.

- Yıldırım, A. Ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık. Ankara.
- Yıldırım, A. Ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık. Ankara.
- Yılmaz, H. (2017). Es sei denn, (dass) bağlacı ve Türkçe'ye aktarımında yaşanan güçlükler. *Turkish Studies*, 12/6, Ankara.
- Young, D. J. (1994). *New directions in language anxiety research*. In C. A. Klee (Ed.). *Faces in a crowd: The individual learner in multisection courses*. ss. 3-46. Boston: Heinle & Heinle.
- Yücel, E. (2017). *İletişimin derin sularında*. Çizgi Yayınevi. Konya.
- Zhanibek, A. (2001). *The relationship between language anxiety and students' participation in foreign language classes*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bilkent Üniversitesi. Ankara.

Extended English Abstract

1. Introduction

It is true that language is as an important means of communication in a society and also it is an important tool for intercultural communication between the countries. Language. Learning and teaching processes gain importance day by day due to significance of people's understanding each other's languages. The economical, cultural or trade relations between the countries as well as the need for the information exchange make the language learning necessary even obligatory. As the international relations develop, the necessities of learning languages become greater. Today, the communities are not face to face what had happened in their countries but also what had happened in the world. This situation affects almost every individual even they live in different and far away parts of the country (Öztürk: 2007: 50). Intercultural learning and teaching processes gain importance day by day. Learning a foreign language is a great tool for making the intercultural relationships closer to each other. Thus, different people from different countries will understand each other better and communicate perfectly because of this communication tool. The foreign students who come Turkey for university education have to learn the Turkish language before starting their education. Otherwise, they can not be successful at school as well as they cannot meet even their basic needs in Turkey. There are several factors affecting language learning process such as structural differences between the languages of the two countries in addition to cultural differences. Therefore, they are all important points affecting the language learning process and they may create anxiety on foreign language learners.

2. Purpose

The aim of this study is to investigate the foreign language anxiety levels of foreign university students who have come Turkey and trying to learn Turkish as a foreign language. The problems they face while they are learning Turkish have been tried to be diagnosed and categorized into several themes. The results of the research have been helpful both identifying the problems and making suggestions for the solutions of the problems.

2.1. Research Questions

The answers of the following research questions have been asked to the participants and the answers tried to be found out throughout the study.

- 1-What are the problems that you face and make you anxious while learning Turkish?
- 2) What are the problems that you face while learning a foreign language related to four essential skills of language learning (Speaking, Writing, Reading and Listening)? What do you need to overcome these problems?
- 3) How did the social life affect you while learning the Turkish language?
- 4) What are your suggestions for making your language learning process better?
- 5) What methods and techniques you used while learning Turkish? How did technology help you throughout the process?
- 6) What are the instructors doing for helping your language learning process and improving your motivation for learning Turkish?

3. Method and Materials

3.1. Participants and Data Collection

Participants of the study are 19 foreign students who are attending Konya Necmettin Erbakan University during 2016-2017 academic year. The study has a qualitative research model. A semi structured interview form developed by the researchers used as a data collecting tool for the study. All of the participants have participated the study voluntarily. An explanation has been made about the procedures and the secrecy of the identities before starting the interviews. First, the 6 research questions have been asked to the participants orally and then, they have written the answers in the semi structured interview form.

4. Results

The results of the study have been analyzed by means of content analysis technique. Firstly, the main themes have been categorized and the results of the study have been illustrated in tables as percentage and frequency. The main results and themes of the study according to the analysis of the data are: anxiety theme during the the process of learning Turkish, language, language proficiency theme, strategy themes during language learning process, linguistic competencies theme, effects of social environment theme and motivational contributions of the instructors theme.

5. Discussion

It has been found out that foreign language anxiety is an important factor affecting the language learning process. The students who have high anxiety levels are facing many difficulties related to language learning. Teachers engaged in foreign language teaching have observed that many students are experiencing stress while they are learning in a foreign language or producing something in a foreign language. Although it can be observed for all language skills (reading, writing, speaking, listening) anxiety is more common in speaking process. MacIntyre and Gardner (1991: 86) who have examined the anxiety levels of students explain that it is so natural experiencing anxiety for students because of the acquisition and production processes of language learning. Many studies have been carried out because anxiety is one of the most important obstacles which foreign language learners have to overcome in the language learning process (Young00201994; Zhanibek, 2001; Tunçel, 2014; Elaldi, 2016; Öztürk & Gürbüz, 2014; Wilson, 2006).

6. Conclusions and Recommendations

After analysing the data of the study, the following recommendations can be suggested to the language learners and teachers about overcoming anxiety.

1. Some social contexts such as Turkish films nights, language contests or conversation clubs can be organized to reduce anxiety of language learners.
2. Students can have some psycho social information trainings about coping with anxiety before they start language learning processes.
3. Some orientation meetings can be held with the participation of foreign students who have successfully completed the Turkish learning process which can reduce the anxiety level of students
4. Some studies can be conducted to increase the level of technology usage so that foreign students who learn Turkish can make their learning process more effective and more practical. The technology can contribute to the learning Turkish.
5. The role of communication and motivation in learning a foreign language cannot be denied. It can be suggested that the foreign students who are studying Turkish can communicate with the friends and instructors at the university. Furthermore, some inservice trainings can be given to the instructors on how to affect the learning process of foreign students and to motive the students positively.